

Overvindelse af konfliktlinjer i EU's klimapolitik?

Mange af de modsatrettede interesser der gør sig gældende på andre af EU's samarbejdsområder, er også til stede i klimapolitikken – og til tider endda i forstærket form. Herudover er der andre mere specifikke konfliktlinjer, hvilket tilsammen kan gøre det uhyre vanskeligt at få alle medlemslande til at bakke op om fælles forpligtende mål. Det har til tider sat EU bagud i forhold til andre store økonomier. I dag er truslen fra klimaforandringerne imidlertid blevet mere nærværende, de europæiske befolkninger er

blandt de mest klimabevidste i verden, resultater fra parlamentsvalg går ret entydigt i en grøn retning, og de økonomiske fordele ved en grøn omstilling bliver stadig tydeligere. Er det baggrunden for at EU i dag igen synes på vej til at overtage førerrollen i den globale klimapolitik og til en vis grad er i stand til at lægge modsætninger på hylden? Traditionelt har klimapolitikken i EU i grove træk været præget af følgende ni skel mellem lande, befolkningsgrupper og erhvervsinteresser:

EU-Kommissionen med vægt på fælles mål	↔	Ministerrådet med vægt på nationale interesser
Tilhængere af overstatslighed i vest	↔	Ønske om bevarelse af national suverænitet i øst
Rige, konkurrencedygtige lande i nord	↔	Fattigere, industrielt mere tilbagestående lande i syd
Ønske om ren grøn energi frem for a-kraft	↔	Tilhængere af a-kraft (Frankrig, tidl. Storbritannien)
Lande med stor egenprod. af grøn energi	↔	Lande afhængig af kulkraft (især Polen)
Interesser knyttet til grøn industri	↔	Interesser knyttet til energitung industri
Grønne ngo'er som f.eks. Greenpeace	↔	Landbrugs- og industri-lobbygrupper
Tilhængere af statslig og internat. regulering	↔	Tilhængere af markedsbaserede løsninger
Unge med et længere fremtidsperspektiv	↔	Ældre der i mindre grad rammes af klimaændringer

Jo mere den venstre side i ovenstående opstilling vinder frem, jo større tendens til vedtagelse af ambitiøse klimamål. Men er det også EU's overstatslige karakter der – trods visse landes ønske om at bevare mest muligt af den nationale suverænitet – kan være med til at fremme klimamålene? Nationale regeringer er afhængige af korte valgintervaller og skiftende holdninger i opinionen, mens EU med Kommissionen i spidsen har mulighed for at tænke mere langsigtet og

lægge vægt på overordnede fælles interesser. I netop klimaspørgsmålet er der behov for det sidste, og gennem hyppige rådslagninger mellem politikere og embedsmænd på europæisk plan kan der ske en påvirkning nedad til det nationale plan. Og i kraft af overstatsligheden både en tilskyndelse til og et ønske om at indordne sig under fælles høje målsætninger (for en modsat opfattelse af hvilke interesser der fremmes af EU-institutionerne, se s. 86).

FIGUR 6.7 Fem niveauer indgår i kampen mod klimatruslen

